

1986, 25. září – Sdělení VONS č. 561 „Obžaloba Márie Nechalové“ o obvinění Márie Nechalové z trestného činu pobuřování na základě nálezu samizdatové náboženské literatury v jejím bytě při domovní prohlídce v souvislosti s jejím stíháním pro trestný čin ohrožení devizového hospodářství, pro který byla odsouzena k podmíněnému trestu odnětí svobody.

Okresní prokurátor v Žilině JUDr. Ján Šulík podal dne 28. 7. 1986 obžalobu na ing. Máriu Nechalovou,¹ nar. 23. 2. 1948, vývojovou pracovníci VÚVT², trvale bytem Prievidza, Nábřežie ČSLA 22/7, přechodně Žilina, Novomeského 3.³ Dne 18. 11. 1985 byla u jmenované vykonána domovní prohlídka v souvislosti s obviněním z trestného činu ohrožení devizového hospodářství podle § 146 tr. z., pro který byla mezitím nepravomocně odsouzena.⁴ Podrobnosti o tomto údajném trestném činu nám nejsou známy. Při domovní prohlídce bylo nalezeno větší množství samizdatové náboženské literatury – časopisy, brožury a magnetofonové nahrávky,⁵ „jejichž obsahem“ – jak konstatuje obžaloba – „je zpochybňovaný a hanobený princip socialistické demokracie našeho socialistického státu, zásady socialistické školní výchovy, znevažované socialistické soudnictví a bezpečnostní aparát a hrubě pomlouvaný socialismus jako společenský systém“. Tolik obžaloba, která Máriu Nechalovou viní ze shromažďování tohoto materiálu za účelem jeho dalšího rozšiřování, čímž se měla dopustit přípravy k trestnému činu pobuřování podle § 7 odst. 1 k § 100, odst. 1a, 2 trestního zákona. Trestní stíhání pro přípravu trestného činu pobuřování bylo účelově zahájeno až během roku 1986, kdy podle představ StB aktivní katolička ing. Mária Nechalová měla být diskreditována v očích věřících trestním stíháním za hospodářský delikt a zásah proti jejím náboženským aktivitám by tak prošel bez povšimnutí. Obžaloba se opírá při hodnocení nalezených materiálů o znalecký posudek PhDr. Milana Sidora, odborného asistenta katedry marxisticko-leninské filozofie a vědeckého ateismu na

filozofické fakultě v Prešově, jehož formulace a obsah na mnoha místech připomínají justiční praxi padesátých let.

Obžaloba hodnotí jednání obžalované na pozadí oficiálních fiktivních představ o tzv. podzemní církvi, což dokumentuje následující citace: „Garnitury současného klerikalismu, rozvíjející na Slovensku svoje úsilí v tzv. Tajné církvi, už více let rozdmýchávají ve svých řadách otevřené nepřátelství vůči socialistické orientaci ČSSR, přičemž je navádějí k rozvíjení nábožensky motivovaného odporu. Tyto přístupy úzce souvisí se základní strategií a taktikou současného klerikálního antikomunismu vytvářet v ČSSR stav tzv. permanentního napětí mezi státem a církví a na náboženském základě budovat otevřené protisocialistické seskupení.“

Takové hodnocení spontánní touhy věřících po plném náboženském životě a po respektování jejich práv dostatečně jasně vypovídá o zaujatosti orgánů činných v trestním řízení.

Obžaloba dále viní M. Nechalovou z toho, že na magnetofon zaznamenávala vysílání rozhlasových stanic Svobodná Evropa a Rádio Vatikán a že měla doma rozmnožovací blány a průklepový papír.

Celé trestní stíhání proti M. Nechalové má jediný účel: omezit náboženské aktivity mladších generací věřících hrozbou, že mohou být kdykoli a u kohokoli pod různými záminkami hodnoceny jako protistátní.

Mária Nechalová je trestně stíhána na svobodě. Dne 23. 9. 1986 se mělo konat u Okresního soudu v Žilině hlavní líčení v této věci. Jeho výsledek nám není dosud znám.⁶

Informace o Chartě 77, r. 9, 1986, č. 11, s. 9.

POZNÁMKY

¹ Do hledáčku StB se Mária Nechalová dostala již o několik let dříve. Byla podezřívána z angažování se ve skryté církvi. Jezdila do zahraničí, včetně tzv. kapitalistické ciziny, a měla devizové konto, na kterém byly poměrně vysoké částky (StB nevěřila tvrzení, že se jednalo o úspory, případně dědictví). K osobě Márie Nechalové byl veden svazek prověřované osoby,

později signální a osobní s krycím jménem „Madona“, reg. č. 15259, který byl převeden na osobní svazek, resp. svazek nepřátelské osoby (II., resp. III. kategorie) s týmž krycím jménem, reg. č. 17004, arch. č. KR-8921. Spis je dnes uložen in: Archiv ÚPN, f. KS ZNB ŠtB Banská Bystrica, Zväzky kontrarozvedného rozpracovania.

- ² Výskumný ústav výpočtovej techniky v Žiline.
- ³ Trestní stíhání M. Nechalové pro přípravu trestného činu pobuřování podle § 7, odst. 1 k § 100, odst. 1, písm. a), odst. 2 tr. zák. zahájil 14. 3. 1986 vyšetřovatel oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Žilina kpt. JUDr. Milan Koleda. Usnesení viz in: tamtéž, spis vedený na Máriu Nechalovou pod krycím jménem „Madona“, reg. č. 17004, arch. č. KR-8921.
- ⁴ Mária Nechalová byla 16. 11. 1985 zadržena na hranicích do Maďarska a v autě byl nalezen poměrně vysoký obnos ve valutách. Do soudního projednávání své kauzy dne 24. 2. 1986 u Obvodního soudu Bratislava 4 byla ve vazbě. Senát Obvodního soudu Bratislava 4 složený z předsedy JUDr. Vladimíra Buchvalda a soudců z lidu Ing. Petra Faitha a Agneši Farkašové ji pro trestný čin ohrožení devizového hospodářství podle § 146, odst. 1 tr. zák. odsoudil k desetiměsíčnímu nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Rozsudek viz in: tamtéž. Městský soud v Bratislavě trest změnil na dvanáct měsíců podmíněně s dvouletým odkladem, viz informaci obsaženou v rozsudku Krajského soudu v Banské Bystrici nad M. Nechalovou z 27. 1. 1987 uložený in: tamtéž.
- ⁵ Viz protokol o provedení domovní prohlídky u M. Nechalové 18. 11. 1985 uložený in: tamtéž.
- ⁶ K případu Márie Nechalové viz dále sdělení VONS č. 568 a 583, dokumenty č. 571 a 586.